

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 197: Trong Tâm Nếu Có Hai Chữ “Vô Niệm”, Thì Vẫn Là “Hữu Niệm”

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 013)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Trong tâm nếu có hai chữ vô niệm, thì vẫn là hữu niệm.】

“Vô niệm”, là không còn ý niệm gì nữa, vậy quý vị có thật sự là vô niệm hay chưa? Chưa đâu, quý vị vẫn còn niệm. Bởi vì quý vị cảm thấy hiện tại mình đang vô niệm, quý vị vẫn còn phân biệt “vô niệm”, quý vị vẫn còn chấp trước “vô niệm”, quý vị vẫn còn một niệm, còn có cái [ý niệm] “vô niệm”, như vậy là chưa được. Ngay cả cái ý niệm “vô niệm” cũng không còn, đó mới gọi là chân vô niệm!

Vô niệm, chư vị phải biết rằng, cái ý nghĩa này thật sự rất khó lãnh hội. [Vô niệm] chính là không có vọng niệm, chứ không phải là không có chánh niệm. Phạm phu chúng ta hiện nay gọi là điên đảo. Điên đảo ở chỗ nào vậy? Chúng ta hiện nay có vọng niệm, không có chánh niệm, đây gọi là điên đảo. Chư Phật Bồ-tát có chánh niệm, không có vọng niệm.

Chúng ta phải hỏi, thế nào gọi là chánh niệm? Thế nào gọi là vọng niệm? Ví dụ như vừa rồi chúng ta nói đến điều này, Phật dạy chúng ta “Tam Phước” trong *Kinh Quán Vô Lượng Thọ*: “*Hiếu dưỡng phụ mẫu, phụng sự sư trưởng, từ tâm bất sát, tu thập thiện nghiệp*”, cho đến câu “*khuyến tấn hành giả*”, mười một câu này, đây là chánh niệm.

Phật ở nơi đây dạy chúng ta phải hành bố thí, đây là chánh niệm. Nếu như trong đó lại thêm vào phân biệt chấp trước, thì liền biến thành vọng niệm rồi, quý vị có hiểu hay không? Vô vọng niệm chính là không có cái niệm phân biệt, không có cái niệm chấp trước; chứ không phải là ngay cả cái niệm hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng, cái niệm lợi ích chúng sinh cũng không còn. Nếu như vậy thì còn ra thể thống gì nữa? Như thế thì biến thành ma rồi, không phải là Phật nữa, vậy thì còn gì là từ bi?

Chánh niệm và vọng niệm phải phân biệt cho rõ ràng. Phật cho dù là đại từ đại bi, hiểu thân tôn sư, việc lợi ích tất cả chúng sinh ngày ngày đều đang làm, chưa bao giờ buông lơi, chăm chỉ nỗ lực mà làm; thế nhưng trong tâm thì thanh tịnh, quyết định không có mảy may phân biệt chấp trước nào, cái niệm đó gọi là chánh niệm.

Nếu làm những việc này mà có phân biệt, có chấp trước, thì không gọi là chánh niệm. [Việc làm] thì đúng là không sai, không sai khác so với lời Phật Bồ-tát giảng, nhưng bên trong có xen tạp cái “vọng”. Phân biệt chấp trước là “vọng”, vậy thì không gọi là thuần chân. Đó là người tốt của thế gian. Người tốt của thế gian thì không thể xuất thế gian, bởi vì có phân biệt, có chấp trước, nên vẫn chưa thể xuất thế gian. Họ là người tốt, việc tốt trong tam giới lục đạo, không thể thoát khỏi tam giới, bởi vì trong đó có mang theo cái vọng, mang theo cái vọng thì không thể gọi là chân.

Trong Phật pháp thường ví dụ về Đề hồ. Thời xưa, thực phẩm tốt nhất là Đề hồ. Đề hồ là thứ được tinh luyện, chiết xuất từ các chế phẩm sữa, từ trong các loại sữa. Trong kinh Phật thường dùng thứ này để làm ví dụ, ví cho cái tốt nhất, là Đề hồ.

Phật thường giảng trên kinh, sữa trải qua tinh luyện thì thành lạc (酪), lạc tái tinh luyện thì thành tô (酥), trong tô có sinh tô và thực tô, sau đó tái tinh luyện thì thành đề hồ. Cho nên, đề hồ là thực phẩm tốt nhất trong các chế phẩm sữa, Phật thường dùng cái này để làm ví dụ.

Trong đề hồ nếu như bị pha tạp một chút thuốc độc, thì toàn bộ đề hồ đều biến thành thuốc độc, một mảy may cũng không thể xen tạp. Phật pháp mà xen tạp một chút phân biệt chấp trước ở trong đó, thì tất cả Phật pháp đều biến thành thế gian pháp rồi. Nghĩa là sao? Pháp nào là Phật pháp? Một pháp cũng chẳng phải. Bởi vì trong tâm quý vị xen tạp phân biệt chấp trước, thì tất cả đều chẳng phải rồi.

Nếu như tâm địa chúng ta thanh tịnh, một mảy may phân biệt chấp trước cũng không có, xin thưa với chư vị, tất cả pháp thế gian đều là Phật pháp, pháp nào mà chẳng phải là Phật pháp? Điều này quý vị liền hiểu được, Phật pháp và thế pháp khác biệt ở chỗ nào? Một bên là có chấp trước, một bên là không có chấp trước.

Trên *Kinh Kim Cang*, điều này hoàn toàn hiển lộ ra. Thích Ca Mâu Ni Phật mặc áo là Phật pháp; bưng bát, ăn cơm là Phật pháp; đi đường là Phật pháp; không có việc gì không phải là Phật pháp. Pháp nào mà chẳng phải là Phật pháp! Tại vì sao là Phật pháp? Thích Ca Mâu Ni Phật không có phân biệt, không có chấp trước, nên pháp nào cũng đều là [Phật pháp].

Chúng ta có phân biệt, có chấp trước, nên hôm nay ở tại nơi đây niệm bộ “*Kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật*”, thì cũng chẳng phải là Phật pháp, mà là thế gian pháp! Chư vị phải hiểu cái đạo lý chân thật này, thế pháp và Phật pháp không phải phân chia ở bên ngoài, mà phân chia ở ngay trong ý niệm.

Chuyển đổi quan niệm của phàm phu là rất quan trọng, chuyển một cái thì đó chính là quan niệm của Phật Bồ-tát, cũng chính là chuyển tất cả pháp thành Phật pháp, điều này thật không thể nghĩ bàn. Ở ngay trong một niệm, xem thử chúng ta có thể chuyển được hay không.

Cho nên, “vô niệm” là cái phân biệt này cũng không có, cái chấp trước này cũng không có. Nếu như tự mình tu định, công phu định lực cực sâu, tất cả mọi vọng niệm đều không còn nữa, người đó rất hoan hỷ: “*Ta một vọng niệm cũng không còn, ta cái gì cũng không nghĩ nữa*”. Người đó cũng rất giỏi, họ sinh lên trời, sinh đến Tứ Thiên gọi là Vô Tướng Thiên. Họ chấp trước “vô tướng”, phân biệt “vô tướng”, chấp trước “vô tướng”, họ đi đến Vô Tướng Thiên rồi, vẫn còn ở trong lục đạo luân hồi, vẫn chưa thể ra khỏi tam giới. Cái ý niệm vi tế, cái phân biệt chấp trước vi tế đó đều là thứ không thể cần! Cho nên, [như vậy] vẫn là “hữu niệm”.